

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla ... **felperes** által, Dr. Tóthné dr. Portörő Ágnes ügyvéd, által képviselt **alperes** ellen, **sajtóhelyreigazítás** iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2009. november 24. napján kelt, 10.P.21.662/2009/2. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett 4. számú fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbeezett részét részben megváltoztatja, és a megyei bíróság által elrendelt helyreigazítás szövegét az alábbiakkal kiegészíti:

„Olyan látszatot keltettünk, hogy az időmúlás és a bizonyítékok eltűnése okán születhetett büntető ügyben őt felmentő ítélet.”

Ezt meghaladóan a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett részét helybenhagyja.

Az "A" Kft. által a felperes részére 15 napon belül fizetendő elsőfokú perköltség összegét 20.000.- (húszezer) forintra, az "A" Kft. által a Magyar Állam részére az APEH Közép-dunántúli Regionális Igazgatóság felhívására fizetendő le nem rótt eljárási illeték összegét 21.000.- (huszonegyezer) forintra felemeli.

A felperesnek az állam javára fizetendő 12.600.- (tizenkettőezer-hatszáz) forint le nem rótt eljárási illetékben való marasztalását mellőzi.

Köteles az "A" Kft. 15 napon belül megfizetni a felperesnek 30.000.- (harmincezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá köteles az "A" Kft. az állam részére az APEH Közép-dunántúli Regionális Igazgatóság felhívására megfizetni 24.000.- (huszonnégyezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2009. november 24. napján hozott, 10.P.21.662/2009/2. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy a "B" című hetilapban, az ítélet jogerőre emelkedését követő 10 napon belül a 2009. október 10. napján megjelent „...” című cikk megjelenési helyén, azonos betűmérettel, kommentár nélkül tegye közzé az alábbi helyreigazítást: „A 2009. október 10. napján megjelent 40. számunkban „...” című cikkben valótlanul állítottuk, hogy felperessel szemben 52 rendbeli bűncselekmény, így 18 rendbeli sikkasztás, 16 rendbeli hűtlen kezelés, 18 rendbeli csődbüntett miatt volt folyamatban büntetőeljárás. Valótlanul állítottuk, hogy felperes perének első tárgyalására 10 év múlva került sor, mivel soha nem volt felperessel szemben olyan peres eljárás, melynek első tárgyalására 10 év múlva került volna sor”.

A felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította.

Kötelezte az "A" Kft-t, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000.- Ft perköltséget, valamint a magyar államnak az APEH Közép-dunántúli Regionális Igazgatóság felhívására 8.400.- Ft le nem rótt eljárási illetéket.

Kötelezte a felperest, hogy - ugyanígy felhívásra - fizessen meg a magyar államnak 12.600.- Ft le nem rótt eljárási illetéket, valamint az alperesnek 15 napon belül 10.000.- Ft + Áfa ügyvédi munkadíjat, mint perköltséget.

Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a felperes alaptalanul sérelmezte, hogy a cikkben a neve előtt nem szerepelt a doktori címe, mivel ez egyrészt a cikk egésze szempontjából lényegtelen körülmény, másrészt még ha az alperes negatív értékítéletét lett volna hivatott kifejezni, akkor sem adna alapot helyreigazításra.

Ugyancsak alaptalannak látta a keresetet azzal kapcsolatban, hogy a cikkben valótlanul szerepelt, miszerint a felperes "C" védelmét ellátta volna. Az alperes a Veszprémi Városi Bíróság 13.B.1026/2004. számú büntetőügyében keletkezett két okirattal is igazolta, hogy az eljárásban a felperes meghatalmazott védőként szerepelt, így ez az állítás is valósnak bizonyult.

Ezzel szemben az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperessel szemben 52 rendbeli bűncselekmény, ebből 18 rendbeli sikkasztás, 16 rendbeli hűtlen kezelés, 18 rendbeli csődbüntett miatt folyamatban volt eljárás. E körben nem elegendő arra hivatkozni, hogy a felperes egy bizottsági ülés jegyzőkönyve szerint erre utaló kijelentést tett. Az egységes bírói gyakorlat, valamint a PK. 14. számú állásfoglalás szerint is, a sajtószerv akkor is köteles a tényállítás valóságát bizonyítani, ha híven veszi át valakinek a szavait.

Ugyancsak nem tudta bizonyítani az alperes, hogy volt a felperessel szemben olyan eljárás, aminek az első tárgyalására 10 év után került volna sor. Nem elégséges ezzel kapcsolatban az alperes azon hivatkozása, hogy ezzel csak az eltelt idő hosszára kívánt utalni, mivel a sérelmezett kijelentés kifejezetten és határozottan 10 évet jelölt meg.

Elutasította azonban a megyei bíróság a keresetet a cikk „s tudják, tíz év alatt a dolgok jó része elévül, más részét eltüntetik - szóval Hallert végül felmentik” mondatát kifogásoló részében. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy ez a közlés nem állítja, híreszteli, vagy sugallja azt, hogy a felperes tisztességtelen úton elérte volna, hogy az igazságszolgáltatási szervek dolgokat tüntessenek el, vagy ügyek évüljenek el. Ezzel a szerző kizárólag egy társadalmi, jogi problémára kívánta ráirányítani a figyelmet, amely szerinte nemkívánatos, ám gyakori. A politikai, jogi kérdésekben vallott nézetek pedig nem képezhetik sajtóhelyreigazítás alapját. A záró kijelentés, miszerint „Hallert végül felmentik” megfelel a valóságnak, mivel az ellene - a felperes által is elismerten - folyamatban volt büntetőeljárás felmentéssel zárult.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával, a keresetnek teljes egészében való helytadást. Másodlagosan kérte az ítéletnek a keresetet elutasító részében való hatályon kívül helyezését és a megyei bíróság e körben új határozat hozatalára való utasítását.

Változatlanul hangsúlyozta, hogy a neve elől a doktori címének elhagyása nem tekinthető lényegtelen részletnek, mivel az a végzettségére, hivatása gyakorlásának előfeltételére vonatkozott. Ráadásul ez már több esetben is előfordult, ami álláspontja szerint egyértelműen arra utal, hogy az alperes szándékoltan azt a látszatot akarta ezzel kelteni, miszerint ő alkalmatlan, vagy nem méltó a hivatása gyakorlására. Kifogásolta továbbá a cikknek az eljárás elévülésére, a dolgok eltüntetésére, valamint az ő felmentésére vonatkozó részével kapcsolatban a megyei bíróság által követett gondolatmenetet is. Álláspontja szerint ezek a kijelentések határozottan úgy igyekeznek beállítani a fiktív történéseket, mintha valójában jogszerűtlen, erkölcsileg kifogásolható módon érte volna el, az egyébként nem létező eljárásban való felmentését. Ezzel szemben a cikkben említett nagyszámú bűncselekmény miatt ellene nem volt folyamatban büntetőeljárás, így az nyilván nem is végződhetett felmentéssel, amit pedig ezért nem is érhetett el jogszerűtlen eljárással. Ezeket a kijelentéseket egységesen kell vizsgálni, mivel a cikkíró szándéka nyilvánvalóan e valótlanságok összefűzésével hamis látszat keltése volt.

Kifogásolta ezen kívül a perköltségre vonatkozó rendelkezéseket is, mivel a túlnyomórészt pervesztes alperest azonos összegű perköltség viselésére, és kisebb összegű illeték megfizetésére kötelezte, ami nyilvánvalóan jogsértő. Az alperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására és a felperesnek a másodfokú perköltségekben történő marasztalására irányult.

Megismételte az elsőfokú eljárás során előadott álláspontját és hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 206.§-ának megfelelően, okszerűen mérlegelte, azokból megfelelő jogi következtetéseket vont le. Kifejtette, hogy az elsőfokon jogszerű mérlegeléssel megállapított tényállás a másodfokú eljárás során az ítéltáblát is köti, ezért ettől eltérni nem lehet, így eltérő jogi álláspont kialakítására sincs lehetőség. Hangsúlyozta továbbá, hogy az egységes ítélkezési gyakorlat szerint a felperes közszereplői minősége okán a személye ellen irányuló kritikai észrevételekkel szemben nagyobb mértékű toleranciát köteles tanúsítani.

Arra az esetre, ha az ítéltábla a hatályon kívül helyezésre irányuló másodlagos kérelme szerint dönt, elfogultsági kifogást és kizárás iránti kérelmet terjesztett elő a Komárom-Esztergom Megyei Bírósággal szemben. Arra hivatkozott, hogy - amint azt az ítéltábla egy büntető ügyben előterjesztett elfogultsági kifogás során hozott döntése is alátámasztja - a megyei bíróság részben hatásköri okból, részben egy tulajdonközösség okán hivatalos kapcsolatban áll "D" .., polgármesterrel. Tekintettel arra, hogy a jelen per indoka kizárólag "D" nyilatkozatai, riporter kérdésre adott válaszai, a fenti okból a megyei bíróság nem tud elfogultlan döntést hozni.

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (3) bekezdése szerint, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között felülbírálván megállapította, hogy a fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos.

Az ítéltábla álláspontja szerint a megyei bíróság a perben a bizonyítási eljárást a szükséges és egyben elégséges körben lefolytatta, az ott beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206.§-ának megfelelően helyesen, okszerűen, összességükben értékelve érdemében helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetése azonban részben téves.

Helyesen, a PK. 12. számú állásfoglalással összhangban vizsgálva állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes neve előtt a doktori címre utalás elhagyása egyrészt a sajtóközlemény egészének szempontjából lényegtelen, másrészt általánosan elfogadott újságírói gyakorlat. Arra is helyesen utalt, hogy amennyiben ez valóban a felperes által feltételezett erkölcsi értékítélet megjelenése lett volna, úgy a szerző véleményeként helyreigazítás alapjául

nem szolgálhatna. Rámutat az ítéltábla arra is, hogy a felperes névviselési jogának esetleges sérelme a sajtóhelyreigazítás iránti perben szintén nem vizsgálható.

Szintén helyesen értékelte a megyei bíróság a "C"sal kapcsolatos kijelentés valóságtartalmát. A perben becsatolt tárgyalási jegyzőkönyvön valóban meghatalmazott védőként van a felperes feltüntetve, ehhez képest a felperes semmilyen bizonyítékot nem bocsátott a bíróság rendelkezésére, amiből az ő helyettesi minősége kiderült volna. Az alperesi tényállítást támasztja alá ezzel szemben az ugyanabban a büntetőeljárásban a felperes által készített beadvány is, amit a felperes szintén személyesen írt alá. Emellett rámutat az ítéltábla arra is, hogy még ha a felperes eredményesen bizonyította volna a helyettesi minőségét, az sem változtatna azon, hogy az eljárás során "C" védőjeként eljár, így az alperes nem állított valótlan.

Tévedett viszont a megyei bíróság a sérelmezett „s tudják, tíz év alatt a dolgok jó része elévül, más részét eltüntetik - szóval Hallert végül felmentik” mondat jogi értékelésével kapcsolatban.

A már hivatkozott PK. 12. számú állásfoglalás értelmében a sajtóközlemény egészének szövegkörnyezetére is figyelemmel kell az egyes állítások valóságtartalmát megítélni. Ennek különös jelentősége van minden olyan esetben, amikor a sajtóhelyreigazítás alapja a hamis látszat keltése. Ilyenkor ugyanis általában nem az egyes mondatok, kifejezések önmagukban tüntetnek fel tényeket hamis színben, hanem többnyire ezek összességükben, esetleg nyelvi megformáltságuk okán keltenek félrevezető látszatot.

Jelen esetben a cikk vonatkozó része az egyes állításokat események láncolataként írja le, azt a hatást keltve, mintha egyik a másikból következne, illetve egy közös mozzanat (a felperes magatartása) kapcsolná őket össze. Ezért az idézett mondat, valamint azelőtt a több bűncselekmény vonatkozásában indult eljárás, illetve a tíz év után megtartott tárgyalás együtt azt a hatást kelti, mintha a felperes valamilyen ügyeskedése, közrehatása folytán mindez együttesen eredményezné a felmentést. Úgy tűnik tehát, mintha a felperes valamiképp elérte volna, hogy „a dolgok egy része eltűnjön”, egy része „elévüljön” az alatt a tíz év alatt, amíg még az első tárgyalás sem történt meg, így az „eltűnés”, „elévülés” okozati összefüggésben állt volna az ellene 52 rendbeli bűncselekmény miatt folyamatban volt eljárás végén történt felmentéssel. Az alperes nem tudta bizonyítani a per során, hogy ez így történt volna, erre tekintettel az ítéltábla a helyreigazítást ez utóbbi állítás vonatkozásában is elrendelte.

A fellebbezési ellenkérelemben foglalt hivatkozással kapcsolatban kiemeli az ítélőtábla, hogy a közszereplést vállaló személyeknek vállalni kell azt is, hogy a sajtó, valamint a szélesebb közvélemény is figyelemmel kíséri a megnyilvánulásait, magatartásukat, így nagyobb türelmet kell tanúsítaniuk a kritikával szemben is.

A véleménynyilvánítás szabadsága azonban csak a bírálat, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, alkotmányos és jogi védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. Ennélfogva a felperes közszereplői minősége a sajtóhelyreigazítás szempontjából eltérő szempontok szerint való vizsgálatot nem indokolt.

Miután az ítélőtábla az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére indokot nem látott, az erre az esetre előterjesztett kifogásnak, kizárási indítványnak nincs relevanciája. Ezért csak megjegyzi az ítélőtábla, hogy a felperes által jelzett okból az elfogultságot egy büntető ügyben a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság büntető ügyszakba beosztott bírái jelentették be, jelen esetben pedig a felek között polgári per volt folyamatban. A jelen polgári eljárásban sem a felperes, sem a bíró - bírák - elfogultsági bejelentést nem tettek.

Helytállóan hivatkozik a fellebbezés arra, hogy az elsőfokú ítélet nem a pernyertesség-pervesztesség valós arányának megfelelően rendelkezett az elsőfokú perköltség viseléséről, illetve a másodfokú ítélet részbeni megváltozása folytán ez az arány még inkább a felperes javára tolódott el. Az ítélőtábla ezért az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezéseket megváltoztatta, valamint a Pp. 81.§-ának, illetve a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§-ának megfelelően rendelkezett a másodfokú perköltség viseléséről.

A fentiekre figyelemmel az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253.§ (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta.

Győr, 2010.évi január hó 28. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Lezsák József sk.
előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.
bíró